

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ РЕГІОНУ

Стаття присвячена дослідженню питання та процесу залучення іноземних інвестицій в туристичну галузь, визначення проблем та напрацювання перспектив щодо підвищення інвестиційної привабливості туристичної галузі регіонів України.

Статья посвящена исследованию вопроса и процесса привлечения иностранных инвестиций в туристическую отрасль, определение проблем и наработки перспектив по повышению инвестиционной привлекательности туристической отрасли регионов Украины.

The article is devoted to research the issue and the process of attracting foreign investment in tourism, identifying problems and working to improve the prospects of investment attractiveness of tourism regions of Ukraine.

Ключові слова: туристична галузь, інвестиції, інвестиційна привабливість, інвестиційний процес.

Питання розвитку туризму є першочерговими серед завдань економічного піднесення країни. Україна має величезний туристичний потенціал, проте це недостатньо впливає на залучення інвестицій у розвиток туристичної сфери. Саме тому досить актуальним постає питання дослідження інвестиційної привабливості регіонів України та залучення інвестицій у туристичну сферу.

Реалізація стратегічних інвестиційних проектів дозволить здійснити відповідну реструктуризацію діяльності туристичної галузі у взаємозв'язку з напрямками соціально-економічного життя держави, дасть можливість зорієнтувати населення, владні, управлінські та бізнесові структури та комплексний підхід до забезпечення ефективного використання переваг і можливостей вітчизняної туристичної сфери, обумовлених природно-кліматичними умовами, національними традиціями та історичними особливостями, з урахуванням вимог щодо захисту довкілля та збереження і збагачення історико-культурної спадщини. Проте в розвитку туристичної галузі існують певні проблеми, основними з яких є: неефективне та нераціональне використання відповідних ресурсів, сучасний рівень розвитку туристичної індустрії не відповідає наявному потенціалу, а саме: низька якість обслуговування, відсутність розвиненої інфраструктури, якісної реклами та глибокої інформації про готелі, санаторії, тури по країні та послуги, які надаються, на світовому рівні, значний податковий тягар.

Метою дослідження є вивчення та аналіз процесу залучення іноземних інвестицій в туристичну галузь, визначення проблем та напрацювання перспектив щодо підвищення інвестиційної привабливості туристичної галузі регіонів України.

Для забезпечення ефективної діяльності будь-якої сфери необхідні кошти, державних видатків не завжди вистачає для їх підтримки та розвитку. Тому важливою умовою структурної перебудови туристичної галузі є залучення інвестицій у сферу туризму області, прискорення темпів її росту та підвищення їх ефективності. Інвестиційний процес – це один з найважливіших факторів економічного зростання туризму, а тому туристична галузь, як складова національної економіки України, потребує вкладення інвестицій для оптимального функціонування і розвитку [1].

Серед вітчизняних та зарубіжних вчених, які зробили значний внесок у розвиток теорії та практики функціонування інвестицій, інвестиційну привабливість, специфіку та ефективність інвестування в туризм, слід відзначити таких науковців, як О.Батура, У.Шарп, В.Саймон, В.Сейми, М.Долішній, Я.Єлейко, Г.Ковалевський, С.Прохода, Н.Татаренко, А.Александрова, В.Лушкін, Л.Попов, Л.Шинкарук, П.Гудзьом, І.Школа та ін.

Проте наукові розробки у даному напрямку недостатньо систематизовані – в більшості робіт автори окремо розглядають інвестиційну привабливість і туристичний потенціал, тобто відсутній підхід до визначення саме інвестиційної привабливості туристичного регіону.

Досі не існує дослідження із залучення іноземних інвестицій в туристичну галузь та підвищення інвестиційної привабливості туризму за умов існування особливостей регіональної інвестиційної привабливості України. Саме тому метою даної роботи є процес залучення іноземних інвестицій в туристичну галузь та напрацювання перспектив щодо підвищення інвестиційної привабливості туризму в туристично-привабливих регіонах України.

Туристична привабливість території України визначається наявністю потенціалу туристичних ресурсів, відносним розвитком матеріально-технічної бази туризму, доступною і достатньою для туриста інформацією про неї, а також забезпеченістю досягнення максимального соціально-економічного ефекту від розвитку в її межах туристичної індустрії.

Розвиток туристичної індустрії вказує на регіональну неоднomanітність інвестиційної привабливості українських рекреаційних зон. Оскільки всі регіони України розвинені, варто дослідити їх інвестиційну привабливість та визначити слабкі сторони, що заважають отриманню інвестицій.

Інвестиційна привабливість туристичного регіону – це сукупність мікро- та макрофакторів, що формують загальне уявлення потенційного інвестора про регіон і надають йому можливість визначити наскільки досліджуваний регіон може бути привабливим та вигідним для інвестування [4].

Щодо регіонів України з високим рівнем інвестиційної привабливості з точки зору туристичної діяльності, то до таких відносяться АР Крим та Львівська область. До регіонів з рівнем інвестиційної привабливості вище середнього – Одеська, Донецька, Харківська, Дніпропетровська області та місто Київ. До регіонів з середнім рівнем інвестиційної привабливості – Вінницька, Київська, Полтавська, Запорізька, Херсонська, Івано-Франківська, Луганська, Житомирська, Миколаївська, Тернопільська. До регіонів з низьким рівнем інвестиційної привабливості відповідно відносяться Волинська, Черкаська, Чернігівська, Сумська, Хмельницька, Закарпатська, Кіровоградська, Рівненська та Чернівецька області [2].

Для покращення інвестиційної привабливості кожного регіону варто звернути увагу на слабкі сторони регіону, оскільки саме ці показники можуть стати вирішальними при прийнятті рішення інвестора про доцільність інвестування того чи іншого регіону.

Розвиток туристичної сфери сприяє не лише підвищенню конкурентоздатності

України на світовому ринку туристичних послуг, але й забезпечує надходження додаткових коштів до бюджетів різних рівнів.

Інвестиційний процес є одним із найважливіших факторів економічного зростання України. Україна має величезний туристичний потенціал, проте це недостатньо впливає на залучення інвестицій у розвиток туристичної сфери. Більшість іноземних інвестицій, які надходять в Україну, йдуть переважно в промисловість та агропромисловий комплекс. Проте і готельний, і рекреаційно-туристичний бізнес також потребують інвестиційних ресурсів і, зокрема, прямих іноземних інвестицій, що дасть можливість підвищити прибутковість цієї галузі та збільшити надходження до бюджету.

До галузевих факторів, що перешкоджають формуванню позитивного інвестиційного клімату в туристичній сфері України, можна віднести:

- недостатній рівень розвитку мережі та об'єктів туристичної інфраструктури, їх невідповідність світовим стандартам;
- відсутність скоординованої висококваліфікованої та грамотної системи дій з проведення туристичного продукту України на світовий ринок, яка б давала відчутні результати;
- технологічна відсталість галузі;
- низький рівень обслуговування, зумовлений загальною кваліфікацією працівників галузі;
- практично не застосовуються туристичні технології, які в розвинутих країнах набули ознак повсякденної ужитковості.

Головні зовнішні фактори, що стримують розвиток формування позитивного інвестиційного іміджу в туристичній сфері України, викликані млявістю та несподіваністю економічних реформ, а саме: несприятливість існуючих умов для підприємництва взагалі та туристичного зокрема, недосконалість і навіть певна агресивність нормативно-правового поля і, як наслідок, відсутність необхідних інвестицій для розвитку туризму – як внутрішніх, так і іноземних [3].

Отже, неоднорідний розвиток туристичної індустрії вказує на регіональну неоднomanітність інвестиційної привабливості українських рекреаційних зон. Наявність різноманітних природних ресурсів дозволила б створити в Україні багатофункціональну систему сучасних оздоровчих закладів, але такі проекти потребують постійного фінансування. Тому розвиток туризму в Україні суттєво вплине на зайнятість населення в майбутніх періодах. Збільшення рівня інвестицій в туристичну галузь України забезпечить країні розвиток даної галузі, допоможе розвитку супутніх індустрій і позитивно вплине на добробут населення.

Список використаних джерел:

1. Железняк В.Ю. Проблеми оцінки інвестиційної привабливості об'єктів туристичного бізнесу / В. Ю. Железняк // – Вісник ДТБ: Економіка та організація туризму – 2011. - №15. – С. 146-151.
2. Мархонос С.М., Турло Н.П. Туристична сфера як фактор підвищення інвестиційної привабливості регіону / С. М. Мархонос, Н. П. Турло // Економіка. Управління. Інновації. - 2012. - №1 (7).
3. Туболец І.І. Чинники формування інвестиційної привабливості регіону / І. І. Туболец // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. - №20. – С. 9-11.
4. Шинкарук Л.В. Іноземні інвестиції: їх роль у становленні та розвитку економіки (регіональний аспект) / Л. В. Шинкарук // Чернівці: Рута. - 2009. – 174 с.
5. Статистика // Державна служба туризму і курортів Міністерства культури і туризму України. – Режим доступу до статистики: <http://www.tourism.gov.ua/>.